

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 12Csp/8/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6917200124
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Margita Žilková
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2018:6917200124.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Rimavská Sobota sudkyňou JUDr. Margitou Žilkovou v spore žalobcu M. T., N.. XX. XX. XXXX, A. M. T. A., S. XX/XX, zast. Združením na ochranu práv občana - AVES so sídlom v Bratislave, J. Poničana 9, IČO 50 252 151 proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a. s. so sídlom v Bratislave, Mlynské Nivy 1, IČO 31 320 155, zast. spoločnosťou ČERNEJOVÁ&HRBEK, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, IČO 36 857 513 o určenie, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur a o určenie, že na nehnuteľnostiach žalobcu neviazne záložné právo takto

rozhodol:

Žaloba sa zamietá.

Žalovanému sa priznáva voči žalobcovi náhrada trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1/ Žalobca dňa 09. 01. 2017 podal žalobu proti žalovanému o 1/ určenie, že úver zo zmluvy č. L. XXXXXX je bezúročný a bez poplatkov, 2/ určenie, že zmluvná podmienka "čiasťka B úveru" je neprijateľná zmluvná podmienka a teda neplatná, 3/ určenie, že zmluvná podmienka "bod 5 rozhodcovská doložka" je neprijateľná zmluvná podmienka a teda neplatná, 4/ určenie, že obchodné podmienky VÚB, a. s. pre poskytovanie spotrebných úverov v rámci programu "HypoPôžičky" sú neplatné a 5/ určenie, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. D. XXXXXX-XX je neplatná (ďalej len "petit 1/ - 5/).

2/ Uznesením zo dňa 27. 12. 2017 č. 12Csp/8/2017-99 súd pripustil zmenu žaloby v petitoch 2/ a 5/ tak, že žalobca žiada 1/ určiť, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur, ktoré predstavuje úhradu výdavkov - nákladov CFH a 2/ určiť, že na nehnuteľnostiach v kat. území Rimavská Baňa, zapísaných na LV č. XXX ako parc. registra C č. XX o výmere 639 m² - záhrady, parc. č. XX/X o výmere 140 m² - zast. plochy a nádvoria, parc. č. XX/X o výmere 125 m² - zast. plochy a nádvoria, parc. č. XX/X o výmere 97 m² - zast. plochy a nádvoria, parc. č. XX/X o výmere 659 m² - zast. plochy a nádvoria, parc. č. XX/X o výmere 15 m² - zast. plochy a nádvoria, stavbe rodinného domu súp. č. XX na parc. č. XX/X, stave skladového priestoru súp. č. XXX na parc. č. XX/X a stave oddychového priestoru na parc. č. XX/X neviazne záložné právo v prospech žalovaného. Konanie ohľadom petitov 1/, 3/ a 4/ bolo v dôsledku späťvzatia žaloby zastavené.

3/ Žalobca žalobu odôvodnil tým, že dňa 25. 06. 2012 uzatvoril (podpísal) zmluvu o poskytnutí "HypoPôžičky č. L. XXXXXX-XX" (ďalej len "zmluva o úvere") a aj zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. D. XXXXXX-XX. Priebeh uzatvárania zmlúv bol taký, že v kancelárii s ním bola pánom E. spísaná žiadosť, doniesol potom aj doklady o vlastníctve a znalecký posudok na nehnuteľnosti, ako to žiadali a potom na základe telefonického dohovoru sa stretli, kde už ten pán mal pripravenú zmluvu o pôžičke aj zmluvu o zriadení záložného práva, ktoré boli žalovaným podpísané. Pán E. mu nič nevysvetľoval s tým, že všetko je v zmluvách. On si zmluvy pozrel, a to hlavne časť týkajúcu sa výšky

úveru a mesačných splátok a úroky, obchodné podmienky však boli písané veľmi drobným písmom a nemal šancu ich prečítať, ale spoliehal na to, že sa jednalo o úver poskytovaný bankou a teda že je všetko v poriadku. Následne boli overiť jeho podpisy na zmluvách a na katastri nehnuteľností dali vklad záložného práva. Potom dostal originál úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva a list "informácie o finančnom sprostredkovaní". Pre zdravotné problémy nebol schopný uhradiť 3 splátky a žalovaný bez vyhlásenia predčasnej splatnosti alebo odstúpenia od zmluvy pristúpil k výkonu záložného práva, uznesením č. 13Csp/191/2016-30 zo dňa 14. 12. 2016 však Okresný súd Rimavská Sobota vyhovel jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia - zdržania sa výkonu záložného práva a úkonov smerujúcich k uskutočneniu dražby. Zmluva o úvere podľa jeho názoru neobsahuje potrebné náležitosti, preto sa považuje za bezúročný a bez poplatkov a je aj nesprávne uvedená ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. V časti zmluvy "Čiastka B úveru" je uvedené, že čiastka 434,50 eur bude prevedená na účet Consumer Finance Holding, a. s. (ďalej len "CFH") ako úhrada výdavkov - nákladov CFH súvisiacich s poskytnutím úveru. Zmluva o zriadení záložného práva vytvára hrubý nepomer medzi veriteľom a dlžníkom v postavení spotrebiteľa a veriteľ dáva veľké práva na to aby pristúpil k realizácii záložného práva.

4/ V návrhu na zmenu žaloby a čiastočné späťvzatie (viď ods. 2 odôvodnenia) žalobca poukázal na to, že súčasťou úverovej zmluvy je aj Čiastka B úveru vo výške 434,50 eur ako úhrada nákladov/výdavkov správcu úverových produktov žalovaného, ktorým je spoločnosť Consumer Finance Holding, a. s., on však požiadal o úver výlučne žalovaného a v žiadnom prípade nemal záujem o spoluprácu s nebankovým subjektom. Od tohto nebankového subjektu nedostal žiadne protiplnenie a preto nie je povinný čokoľvek mu plniť. Čiastka B úveru ani nebola pred podpisom úverovej zmluvy individuálne dojednaná. Žalovaný dňa 22. 10. 2014 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, a teda premičacia lehota uplynula najneskôr dňa 24. 10. 2017. Pohľadávka z úverovej zmluvy je teda premičaná, záložné právo je premičané a práva žalovaného domáhať sa uspokojenia zo zálohu zaniklo. Záložné právo je právom, ktoré podlieha premičaniu a v zmysle ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa sa prihliada aj bez návrhu na premičanie. Má naliehavý právny záujem z dôvodu právnej istoty na určení, že záložné právo je premičané a právo žalovaného domáhať sa uspokojenia zo zálohu zaniklo.

5/ Žalovaný žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Vo vyjadrení uviedol, že zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch a nie je bezúročný a bez poplatkov. Žalobca sám pred vyše 5 rokmi považoval celú zmluvnú dokumentáciu pre neho za čitateľnú, jasnú, zrozumiteľnú, podpísal ju a zmluvný vzťah ňou založený akceptoval po niekoľko rokov. Čiastka B úveru vo výške 434,50 eur nie je neprijateľnou podmienkou, lebo nespôsobuje značnú nerovnováhu, predstavuje svojou výškou len cca 2,9 % výšky čerpanej čiastky úveru a okrem toho táto zmluvná podmienka sa týka ceny úveru a tento údaj je v zmluve vyjadrený určito, jasne a zrozumiteľne a ide o súčasť ceny za poskytnutie peňažných prostriedkov. Žalobca v žalobe neuvádza ani žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré by mala byť záložná zmluva neplatným právnym úkonom a táto zabezpečuje zabezpečenú pohľadávku. Zmluvnú dokumentáciu podpísali za neho na to oprávnené osoby a predčasná splatnosť úveru bola riadne vyhlásená. K zmenenej žalobe sa žalovaný na výzvu súdu nevyjadril.

6/ Na pojednávanie 14. 03. 2018 sa zástupca žalovaného nedostavil, doručenie predvolania mal vykázané, a preto súd pojednával v jeho neprítomnosti. Súd však poznamenáva, že pojednávanie sa skončilo o 9.20 hod. a až o 12.58 hod. toho istého dňa došlo do spisu elektronické podanie, ktorým zástupca žalovaného svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil s poukazom na zásadu hospodárnosti (hoci predvolanie prevzal ešte dňa 23. 02. 2018), čo inak nemá žiaden vplyv na to, že súd pojednával v jeho neprítomnosti (§ 180 C. s. p.).

7/ Zástupca žalobcu na pojednávaní žiadal zmenenej žalobe vyhovieť. Žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur, lebo týmto sa vyrieši otázka, či ju má alebo nemá zaplatiť. Pokiaľ ide o určení, že na nehnuteľnostiach neviazne záložné právo, tak tu by išlo o deklaratórne rozhodnutie, pretože žalovaný nevzniesol žiaden nárok počas premičacej doby proti žalobcovi.

8/ Súd vykonal dokazovanie oboznámením lekárskeho posudku z 31. 10. 2016, upomienky - výzvy k úhrade III z 10. 09. 2014, informácií o finančnom sprostredkovaní, odpovede Ministerstva spravodlivosti SR z 25. 10. 2016, histórie transakcií z 08. 12. 2016, exportu pohybov na účte z 10. 01. 2017,

výpisu z účtu z 31. 12. 2015, 31. 12. 2014, 31. 12. 2013 a 31. 12. 2012, zmluvy o poskytnutí úveru "HypoPôžička" č. L. XXXXXX-XX, Obchodných podmienok VÚB, a. s. pre poskytovanie spotrebných úverov v rámci programu "HypoPôžičky", štandardných európskych informácií o spotrebiteľskom úvere, zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. D. XXXXXX-XX, výpočtu PRMN pre spotrebiteľský úver z internetovej stránky, dokladov o úhradách úveru za rok 2017, dokladu z 10. 05. 2017 o vklade v hotovosti, vyhlásenia splatnosti úveru z 22. 10. 2014 aj s doručenkou, ďalej spisu 13Csp/191/2016 Okresného súdu Rimavská Sobota a písomných podaní strán konania a vec posúdil takto:

9/ Predmetom konania ad1/ je určenie, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur, ktoré predstavuje úhradu výdavkov - nákladov CFH a že na nehnuteľnostiach žalobcu neviazne záložné právo v prospech žalovaného (viď bližšie ods. 2 odôvodnenia).

10/ Čo sa týka žaloby o určenie, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur, ide o určovaciu žalobu.

11/ Podľa § 137 písm. c/ C. s. p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

12/ Podľa § 137 písm. d/ C. s. p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

13/ Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Obč. zák.). Právna úprava C. s. p. pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu, najmä z hmotného práva. Súd vec posúdil tak, že nejde o žalobu podľa § 137 písm. d/ C. s. p., pretože nejde o určenie právnej skutočnosti (existencia, platnosť či neplatnosť zmlúv) a inak ani žaloba o určenie, že žalovaný nemá právo na plnenie časti zmluvy nevyplýva z právneho predpisu. Ide teda o žalobu podľa § 137 písm. c/ C. s. p., kde je potrebné preukázať naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem musí preukázať žalobca, keďže tento nevyplýva z osobitného predpisu.

14/ Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie. Podľa názoru súdu predmetným určením navrhnutým žalobcom sa nemôže vyriešiť celý obsah a dosah sporného právneho vzťahu medzi stranami konania, predmetné určenie nepredstavuje prostriedok nápravy a ani nevytvára právny rámec ako spôsob odvrátenia budúcich sporov, a preto nemôže byť na takomto určení naliehavý právny záujem. Ani v prípade vyhovenia žalobe by sa právny vzťah medzi stranami konania nevyriešil s konečnou platnosťou. Strany konania uzavreli 25. 06. 2012 zmluvu o poskytnutí úveru "HypoPôžička", kde bol poskytnutý podľa časti A úver vo výške 15.000,- eur a podľa časti B úver 434,50 eur na úhradu nákladov CFH, pričom žalobca navrhuje určiť, že žalovaný nemá právo na plnenie, len ohľadom časti poskytnutého úveru. Ani v prípade určenia, že nemá právo na plnenie vo výške podľa časti B by toto nevyriešilo stav neistoty medzi stranami konania, teda koľko (a či vôbec) je ešte žalobca povinný na základe úverovej zmluvy ešte žalovanému zaplatiť. Preto súd žalobu o určenie, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur, ktoré predstavuje úhradu výdavkov - nákladov CFH podľa zmluvy o poskytnutí úveru č. L. XXXXXX-XX zo dňa 25. 06. 2012 zamietol, lebo žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na takomto určení. Ak žalobca tvrdí, že mu bola na základe úverovej zmluvy poskytnutá len suma 15.000,- eur a žalovanému už splatil 15.000,90 eur, nezvolil určovaciu žalobu ako vhodný procesný nástroj ochrany.

15/ Vzhľadom na nejednotnú prax a rozdielne názory na otázku, či v obdobných prípadoch ide o žalobu podľa § 137 písm. c/ alebo d/ C. s. p. súd ešte uvádza, že žalobu v časti ad 1/ zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určovacej žalobe podľa § 137 písm. c/ C. s. p., avšak aj pre prípad, že by bola žaloba posúdená ako určovacia žaloba podľa § 137 písm. d/ C. s. p., je to dôvod na zamietnutie žaloby, lebo v tomto prípade by muselo ísť o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, avšak takáto určovacia žaloba (že žalovaný nemá právo na plnenie časti zmluvy) z osobitného predpisu nevyplýva.

16/ Žalobca ďalej žiadal určiť (výrok ad 2/), že na nehnuteľnostiach v kat. území Rimavská Baňa, zapísaných na LV č. XXX, ktoré sú v jeho vlastníctve, neviazane záložné právo v prospech žalovaného, ktoré bolo zapísané na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. D. XXXXXX-XX zo dňa 25. 06. 2012, pretože žalovaný dňa 22. 10. 2014 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru a premlčacia lehota zabezpečenej pohľadávky takto uplynula 24. 10. 2017, takže pohľadávka z úverovej zmluvy je premlčaná a aj záložné právo je premlčané a právo žalovaného domáhať sa uspokojenia zo zálohu zaniklo. Záložné právo síce naďalej existuje, avšak už iba v naturálnej forme a z toho dôvodu sa nemožno domáhať ani jeho realizácie. Poukázal aj ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, teda na prihládanie aj bez návrhu na premlčanie. Záložné právo je právom, ktoré premlčaniu podlieha. Premlčaniu podlieha záložné právo v trojročnej premlčacej dobe, ktorá začína plynúť odo dňa, keď vzniklo právo na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky zo zálohu. Ak záložný veriteľ neuplatnil v premlčacej lehote právo na uspokojenie pohľadávky zabezpečenej z výťažku z predaja zálohu, záložné právo už nemôže byť naďalej spôsobilým predmetom na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky. Ak premlčacie doby uplynuli, záložný veriteľ nezačal s predajom zálohu a záložcom bola námietka premlčania vznesená, stráca záložný veriteľ možnosť domáhať sa uspokojenia zo zálohu, pretože jeho záložné právo je premlčané. Má naliehavý právny záujem z dôvodu právnej istoty na určení, že záložné právo je premlčané a právo žalovaného domáhať sa uspokojenia zo zálohu zaniklo, a preto navrhol rozhodnúť rozsudkom, že na predmetných nehnuteľnostiach neviazane záložné právo v prospech žalovaného, ktoré vzniklo na základe zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam.

17/ Žalobca teda je toho názoru, že záložné právo zaniklo zánikom zabezpečenej pohľadávky (§ 151md ods. 1 písm. a/ Obč. zák.), a teda žiada vydať deklaratórne rozhodnutie.

18/ Súd však dospel k záveru, že zabezpečená pohľadávka dosiaľ nezankla. Žalobcovi bol poskytnutý zo strany žalovaného úver a nepochybne tento podľa zmluvy v plnom rozsahu dosiaľ nesplatil (ani pokiaľ ide o časť A zmluvy, keďže ohľadom časti B zmluvy žiadal v tomto konaní určiť, že žalovaný nemá právo na plnenie vo výške 434,50 eur). Žalobca poukazuje na ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (prihládanie na premlčanie i bez námietky spotrebiteľa), avšak podľa rozhodnutia pléna Ústavného súdu SR zo dňa 07. 02. 2018 vo veci PL. ÚS 11/2016 toto ustanovenie nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Preto i keď sa pohľadávka voči žalobcovi z predmetnej úverovej zmluvy javí byť premlčaná, podľa § 100 ods. 1 Obč. zák. na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka a ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. V danom prípade sa však nejedná o priznanie (premlčaného) práva veriteľovi, a súd preto nemôže v tomto konaní nepriznať veriteľovi premlčané právo (keďže to nie je predmetom konania a samotné prejudiciálne posúdenie by neznamenal, že by sa žalovaný ako veriteľ nemohol v osobitnom konaní domáhať zaplatenia aj premlčanej pohľadávky, pričom dlžník by nemusel premlčanie z rôznych dôvodov namietkať - napr. nevyjadrenie sa k žalobe, pri doručovaní zásielok fikciou doručovanie a pod.).

19/ Súd preto aj žalobu o určenie, že na nehnuteľnostiach žalobcu neviazane záložné právo v prospech žalovaného, zamietol, pretože nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že by pohľadávka zabezpečená týmto záložným právom zanikla podľa § 151md ods. 1 písm. a/ Obč. zák. a teda že by zaniklo aj záložné právo zánikom zabezpečenej pohľadávky. Súd pritom poznamenáva, že nebolo preukázané (ani tvrdené), že by záložné právo zaniklo iným spôsobom (§ 151md ods. 1 písm. b/ - i/ Obč. zák.). Keď preto nebolo preukázané, že záložné právo zaniklo, nebolo splnené podmienky pre vydanie deklaratórneho rozhodnutia, že na nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalobcu neviazane záložné právo v prospech žalovaného.

20/ O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. a priznal žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech, náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu..

Súd preto aj žalobu o určenie, že na nehnuteľnostiach žalobcu neviazane záložné právo v prospech žalovaného, zamietol, pretože nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že by pohľadávka zabezpečená týmto záložným právom zanikla podľa § 151md ods. 1 písm. a/ Obč. zák. a teda že by zaniklo aj záložné právo zánikom zabezpečenej pohľadávky.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Rimavská Sobota písomne v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní je potrebné popri všeobecných náležitostiach (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sleduje a musí byť podpísané) uviesť spisovú značku tohto konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 C. s. p.) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v § 365 odseku 1 C. s. p., ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.